Сьогодні 13.02.2024

Υροκ №43

Склад і номенклатура основ. Фізичні властивості основ

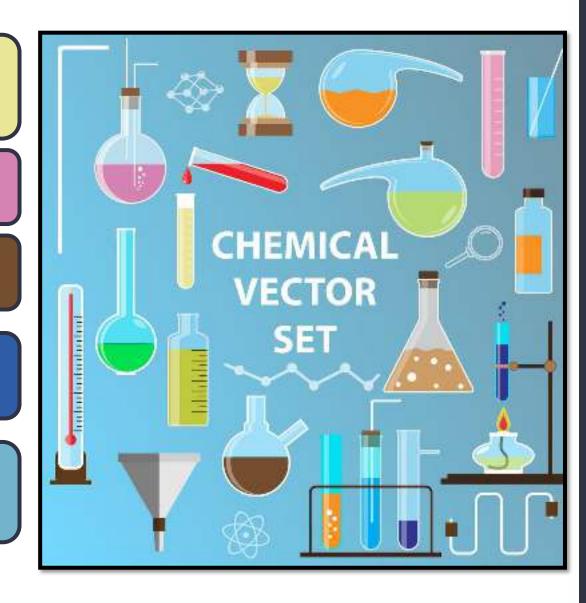

Повідомлення мети уроку

Ви зможете:

- називати основи за сучасною науковою українською номенклатурою;
 - складати хімічні формули основ;

- характеризувати фізичні властивості основ;
- дізнатися про запобіжні заходи під час роботи з лугами.

Вправа «Виправ помилку»

 Al_3O_2

Fe₂O₃

Ca₂O

 MgO_2

Na₂O

 Al_2O_3

Fe₂O₃

CaO

MgO

Na₂O

Вправа «Третій зайвий»

MgO, CO_2 , O_2

SO₂, SiO₂, CuO

Al₂O₃, FeO, NO₂

Na₂O, SiO₂, K₂O

 NO_2 , CO_2 , SO_3

Актуалізація опорних знань

Як називаються хімічні елементи, які знаходяться в ІІ-А групі?

Назвіть фізичні властивості Кальцію і Магнію.

Назвіть хімічні властивості Кальцію й Магнію та їхніх сполук.

Назвіть найбільш активний лужноземельний метал?

Мотивація навчальної діяльності

Вода широко використовується у техніці: в хімічній промисловості як розчинник і реагент, для промивання різних речовин, для парових котлів, для охолодження різних агрегатів та в інших цілях. Істотний вплив на властивості води роблять розчинені в ній домішки. Так, наявність у воді солей Кальцію та Магнію є шкідливими для парових котлів. Такі домішки при високій температурі утворюють щільний осад на стінках котла. Накип погано проводить тепло, відбувається локальний перегрів котла, що може призвести до вибуху.

Наявність у воді солей Кальцію й Магнію у воді обумовлює її твердість. Всім вам відомий накип у чайниках, теж зумовлений наявністю у воді солей Кальцію й Магнію, який складно вивести. Як це зробити? Ми сьогодні з вами і поговоримо.

Гра «Хто такий? Що таке?»

Поясни сутність запропонованих слів чи формул:

Хімія.

Неорганічна хімія.

Оксиди

Кислоти

Na₂O.

Д.І. Менделєєв.

Сульфатна.

Кислотний дощ

Парниковий ефект

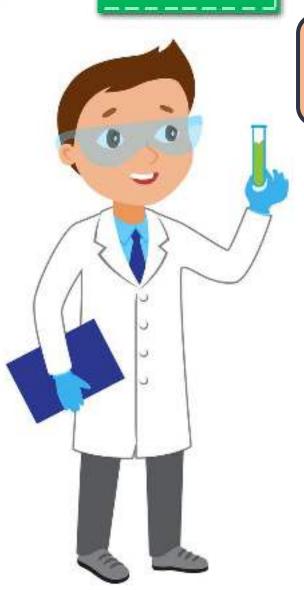
NaOH

Сьогодні 12.02.2025

Поняття про основи

Основи — це сполуки, що складаються з йонів металічного елемента й одного або декількох гідроксид-іонів ОН—.

x Me(OH)_x

КОН калій гідроксид

Al(OH)₃ алюміній гідроксид

СиОН купрум (I) гідроксид

 $Cu(OH)_2$ купрум (II) гідроксид

Зразки основ

Ca(OH)₂

Fe(OH)₂

Cr(OH)₃

Cr(OH)₂

Утворення назв гідроксидів

ЯК УТВОРЮЮТЬСЯ НАЗВИ ГІДРОКСИДІВ?

NaOH - натрій

Якщо метал має змінну валентність : назва металу + валентність металу + гідроксид Fe(OH)3 ферум (III) гідроксид.

Назвіть основи

LiOH

Fe(OH)₃

Fe(OH)₂

Ca(OH)₂

Cr(OH)₃

літій гідроксид

ферум (III) гідроксид

ферум (III) гідроксид

кальцій гідроксид

кальцій гідроксид

Класифікація основ

Розчинні у воді

Нерозчинні у воді основи

Амфотерні

гідроксиди лужних

та

лужноземельних

металів

KOH Ca(OH)₂

NaOH Ba(OH)₂

Cu(OH)₂ Mg(OH)₂

Fe(OH)₂ CuOH

Zn(OH)₂

Be(OH)₂

AI(OH)₃

Фізичні властивості основ

Луги - це тверді безбарвні кристалічні речовини, розчинення у воді супроводжується виділенням тепла.

Нерозчинні основи - тверді кристалічні речовини, нерозчинні у воді, мають різне забарвлення.

Калій гідроксид

Виконай завдання

Розподіліть формулі основ по групам: $Zn(OH)_2$ Ba $(OH)_2$ LiOH NaOH $Cr(OH)_2$ Mg $(OH)_2$ CuOH Fe $(OH)_2$ Al $(OH)_3$

Луги

Ba(OH), LiOH NaOH

Нерозчинні основи:

Cr(OH)₂ Mg(OH)₂ CuOH Fe(OH)₂

Амфотерні основи:

 $Zn(OH)_2$ $Al(OH)_3$

Використання основ

Ca(OH)₂ **Гашене вапно**

Будівництво, цукрова промисловість, зубні пасти, побілка дерев.

Використання основ

$Mg(OH)_2$

Гідроксид магнію застосовується в якості харчової добавки, як добавка в миючі засоби, для отримання оксиду магнію, рафінування цукру, в якості компоненту зубних паст. В медицині його використовують як лікарський засіб для нейтралізації кислотності в шлунку.

Використання основ

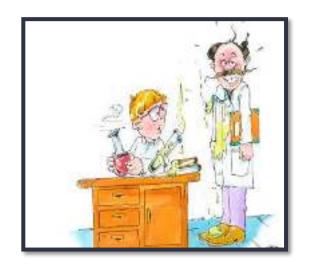
NaOH Їдкий натр

Виготовлення твердого мила, паперу, ліків, штучного волокна, миючих засобів, шкіряній промисловості, очищення нафти.

Техніка безпеки при роботі з основами

Робота в зошиті

Визначте валентність металічних елементів за формулами основ: CsOH, $La(OH)_3$, $Th(OH)_3$, $Cd(OH)_2$, CuOH.

CsOH, La(OH)₃, Th(OH)₃, Cd(OH)₂, CuOH.

Робота в зошиті

Запишіть формули основ за їх назвами: літій гідроксид, магній гідроксид, хром(II) гідроксид.

літій гідроксид- LiOH, магній гідроксид - $Mg(OH)_2$, хром(II) гідроксид- $Cr(OH)_2$.

Робота в зошиті

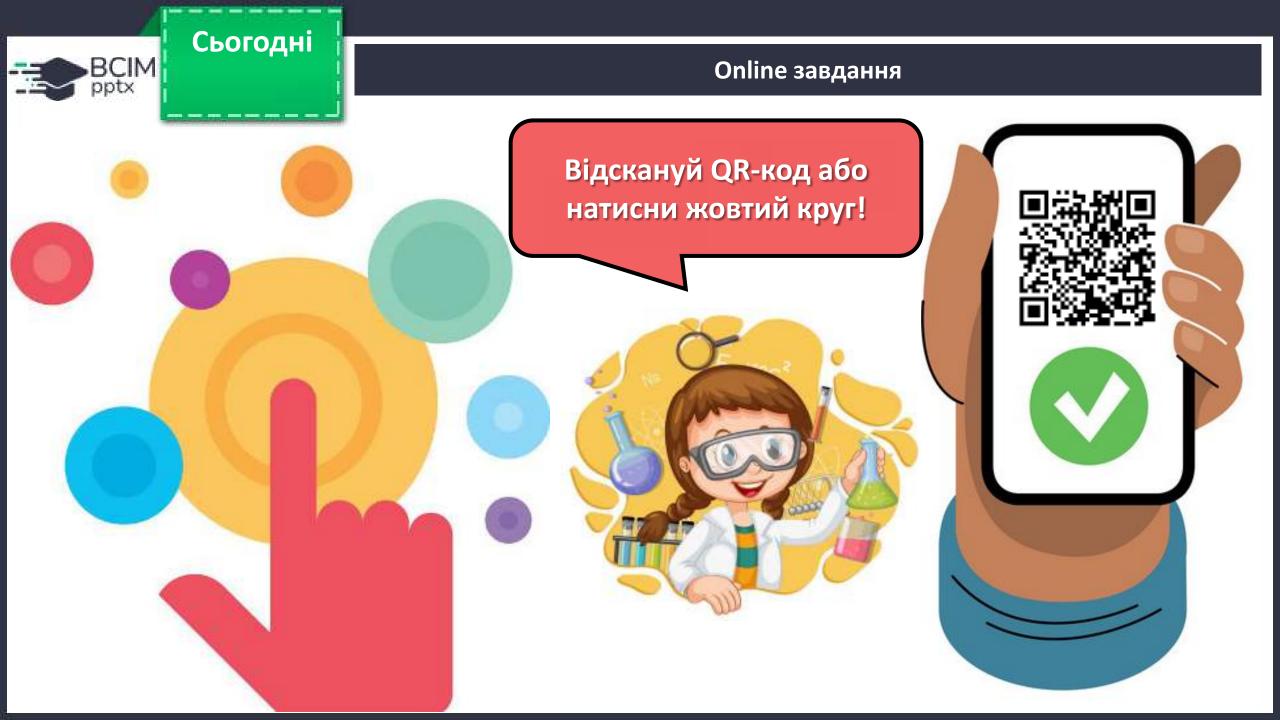

Виберіть зайву формулу в переліках:

CuO, Ca(OH)₂, KOH

 $Cu(OH)_2$, $Ca(OH)_2$, KOH;

Fe(OH)₂, Ca(OH)₂, Ba(OH)₂

Перевір свої знання

Виписати окремо і назвати оксиди та кислоти, класифікувати їх: $Mg(OH)_2$, BaO, HPO_3 , Na_2CO_3 , HCl, $Ca_3(PO_4)_2$, Cr_2O_3 , $Ca(OH)_2$, HNO_3 , SO_3 .

Виведіть формулу речовини, що складається на 57,5% з Натрію, 40% Оксигену та Гідрогену.

Визначте масу гашеного вапна, формула якого $Ca(OH)_2$, кількістю речовини 0,3 моль.

Заповніть таблицю

Формула оксиду	Назва оксиду	Формула основи, що відповідає оксиду	Назва основи, що відповідає оксиду
Al_2O_3	алюміній оксид	$Al(OH)_3$	Алюміній(III) гідроксид
CaO	Кальцій оксид	Ca(OH) ₂	Кальцій гідроксид
К2О	Калій оксид	КОН	Калій гідроксид
Na ₂ O	Натрій оксид	NaOH	Натрій гідроксид

Домашнє завдання

1.Скориставшись довідковою літературою дізнайтесь і зробіть повідомлення про застосування основ у виробництві засобів побутової хімії.